

Antropologija SZ i NZ
Iz3101 (ISVU: 95662)
amdg.ffrz.hr → nastava

Problem nasilja u Bibliji

Ljudska okrutnost i Božji sud

Antropologija SZ i NZ
IZ3101, ISVU: 95662,
ECTS 3

Antropologija Staroga i Novoga zavjeta

Izborni predmet iz Kršćanske antropologije

---

ponedjeljkom od 9:15,
FFRZ – dvorana 015
amdg.ffrz.hr → nastava → FFRZ
Video-udžbenik
Biblijska antropologija (EPUB)

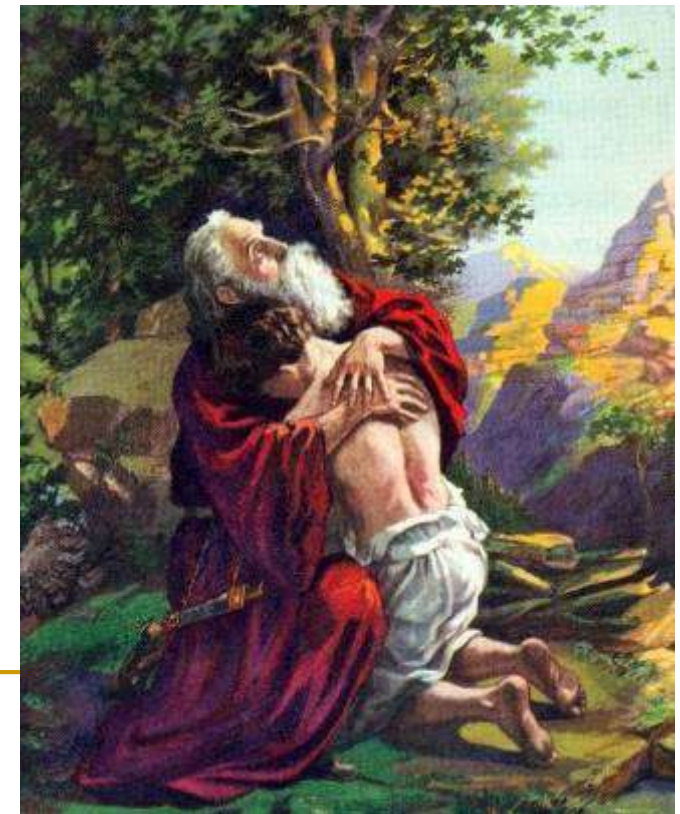
Nasilje kao simbol

- ❑ “Ne ubij!” (Izl 20,13; Pnz 5,17);
“Bog je ljubav” (1 Iv 4,8.16)
- ❑ *Marulić:*
- Juditin “mač” protiv
“Nabukodonozorova” *projekta:*
  - ❑ Aram, Asirija, Babilon, Perzija, Grčka
- = Božji sud protiv Lucifera
  - ❑ *Isus i mač (Mt 10,34 ⇔ 26,52):*
- donio mač (10,34)
- “Od mača pogibaš” (26,52)
  - ❑ *Betulija:*
- *Betula* = djevica, *Bet-El* = Dom Božji

“Božje nasilje”

- ❑ Bog Abrahamu za sina (ne “klati”) עלה
- Posvećenje, uzdizanje
  - ❑ Progonitelj u Izl 14:
- “Egipat” (ne “Egipćani”)
  - ❑ Prvorodenci Egipta u Ps 136,10:
- = prvi izdanci porobljivanja
  - ❑ Korjenito uklanjanje u Iv 15,1s:
- Otac je vinogradar (15,1)
- Siječe neplodnu lozu, čisti plodnu (15,2)

Jošua ratnik u Izl 17,8-16

- ❑ Koje dobi u Izl 33,11?
- Momak, “mališ” נער *ná‘ar* – usp. 1 Sam 3, Jr 1,6s
- 16 poglavlja nakon Izl 17
  - ❑ Koliko traje boj (Izl 17,12)?
- Dugo – cijeli dan
  - ❑ Mojsijeva uloga (v10-12)?
- Molitveno pokroviteljstvo
- Protivnik: עמלק Amalek (jd.! 8-11.13s.16) 7x
  - ❑ čiji boj (16b usp. 14b)?
- Rat Gospodnji protiv Amaleka (v16)
- iskorijenjivanje (יהוה: “ja ću izbrisati” 14b)

Jošua u boju s Amalekom, Nicolas Poussin
1593/94 – 1665

Specijalni rat u Bibliji

- **Intelektualno nasilje u 2 Kr 18,28–36**
  - **Asirska osvajanja: Hamat, Arpad, Hena i Iva (2 Kr 18,34; 19,13), Gozanci, Harani, Resefci i Edenci (2 Kr 19,12)**
  - **Teška opsada Jeruzalema (2 Kr 18,27):**
- **Hrane se svojim izmetom**
  - **Religijska optužba u 18,22:**
- **Kralj Ezekija uništio sveta mjesta**
  - **Napadač lažno prorokuje u 18,25:**
- **יהוה mi je rekao: “Opustoši zemlju!” (v25)**

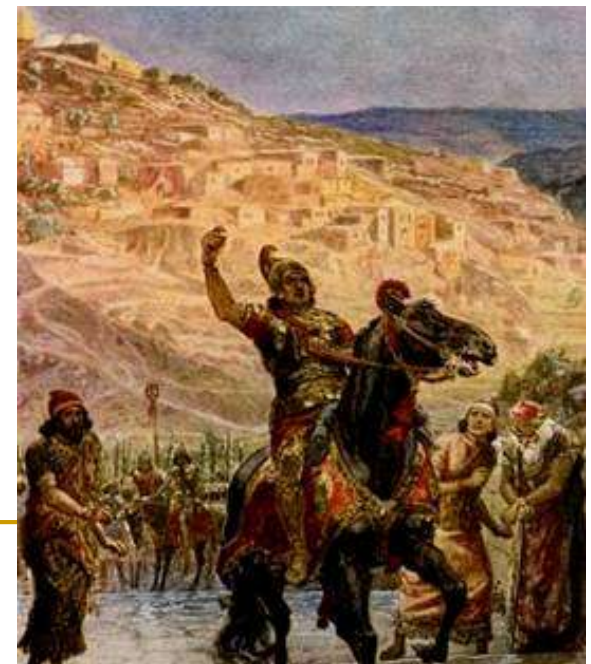
Asirski kralj Sanherib

Novi napad

- ❑ Diplomatski jezik u 2 Kr 18,26.28:
- Judejski (28) umjesto aramejskoga (26)
  - ❑ Kult ličnosti u 18,29.31:
- Ovako govori kralj ⇔ ovako govori יהוה
- Usp. “poslušajte riječ *velikoga kralja*” (28)
- ⇔ ne slušajte *Ezekiju* (2x 31s)
  - ❑ Himbeni poziv u 31:
- sklopite mir sa mnom (31)
= Sklopite blagoslov! ברכה *b^erakâ*
- Osvojeni bogovi nemoćni (35) →
- יהוה nemoćan?

Asirac Rabšake traži predaju Jeruzalema – William Hole, 1846.

Kraljevski odgovor

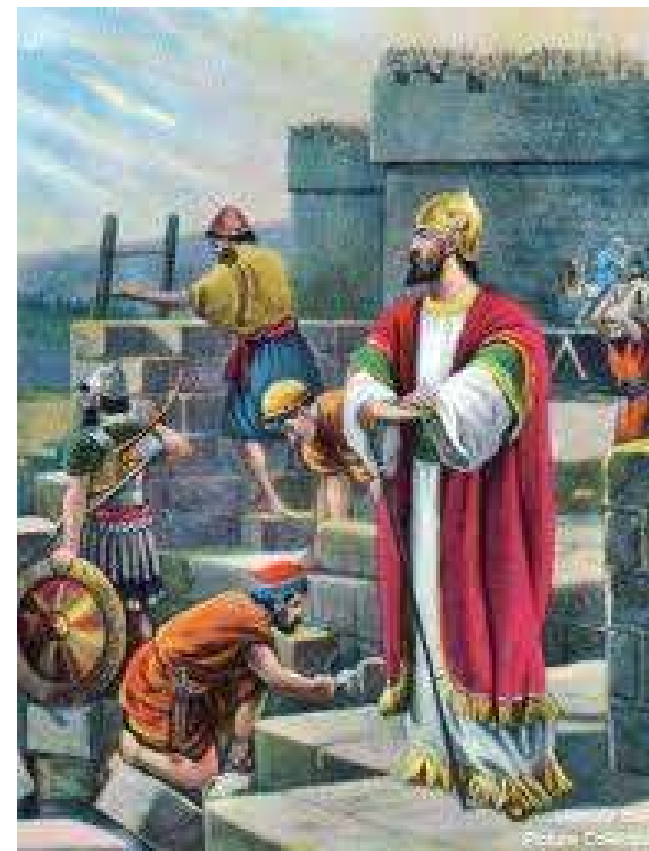
- ❑ 2 Kr 19,1 (na usmeni napad):
- Razdire haljine,
u pokorničkom odijelu u hram
- ❑ Na pisani napad odgovor: v14-19
- Pismo “pred יהוה” (14)
- Sanherib (samo ime!) protiv Boga (16)
- Zemaljski bogovi nemoćni (18)
- ❑ Teološka svrha molitve u 19,19:
- Da kraljevstva upoznaju Boga (19)
- Uspjeh: pošteda Jeruzalema

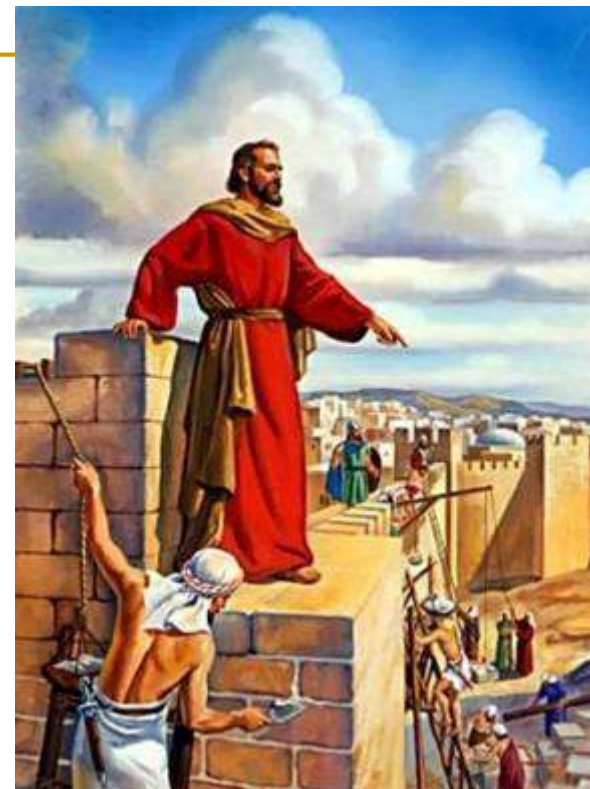
Napad na Nehemijinu obnovu

- ❑ Osobno svjedočanstvo u Neh 4 (Vg 4,7...)
- “velika ljutnja” (Neh 3,33; 4,1)
prvo kao izrugivanje
  - ❑ Protivnici obnove 4,1:
- Sanbalat – *Sinuballit* – akadski (“bog mjeseca ima potomka”)
- Tobija (Amonac 3,35 –
domaći izdajnik)
- Arapi, Amonci, Ašdod (4,1)
  - ❑ = Samarijanci

Drugi stupanj napada

- Nov napad u Neh 4,2:
- **Rat, vojni napad**
  - Metoda u 4,5:
- “infiltracija” (tajna operacija)
- **nakana: usmrtiti (קרג usp. Post 4,8)**
  - Prva reakcija:
    - Nehemija uzor u Neh 1,4; 2,4; 3,36 →
- **Zajednica moli (Neh 4,3)**
  - Voditelj ima uvid (4,4):
- **Malodušje, istrošene snage, cilj nedostižan**

Uspješan odgovor

- ❑ Motivacijski govor zajednici u Neh 4,8 usp. 2,17 (emocija, intelekt, cilj):

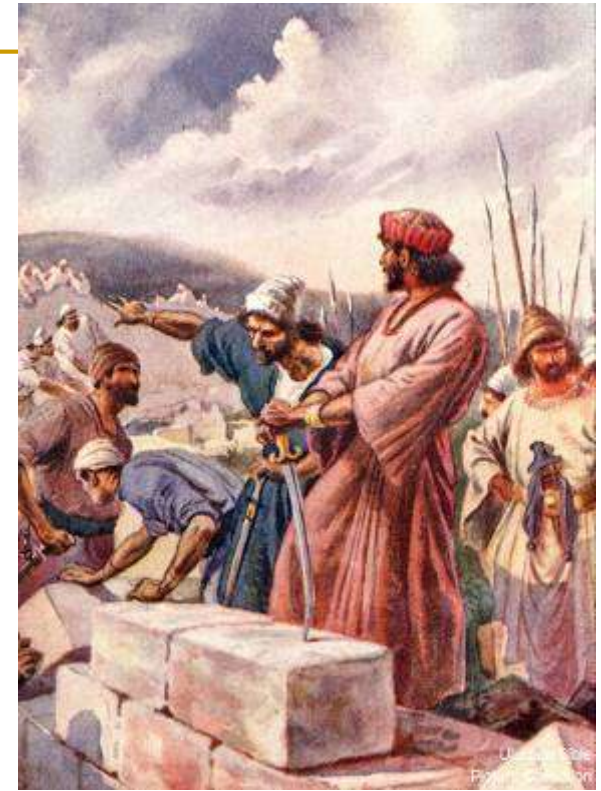

- ***Osjećaj*: “Ne bojte se!” (4,8)**
- ***Mojsijeva metoda*:
pamet usmjeriti na Boga (4,8 usp. Izl 14,13)**
  - ❑ **Respektabilan Gospodin (usp. Neh 1,5),
Bog će se boriti (4,14)**
- ***Svrha*: obitelj i dom (4,8)**

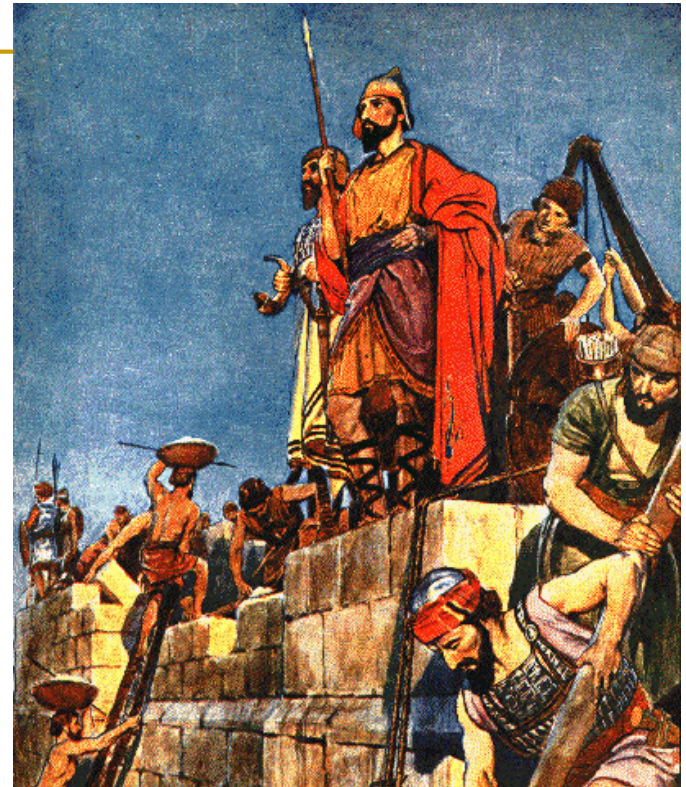
Plodovi

- Uspjeh u Neh 4,9 (⇔ v2): →
- Razotkrivena “infiltracija”
  - Protivnici htjeli zaustaviti posao (KS: “smesti” v2 usp. “osujetiti” v5)
- ⇔ Bog zaustavio njihov plan (v9)
  - = Božji boj (14)
  - = Molitva iz 4,3 se (ipak) isplatila

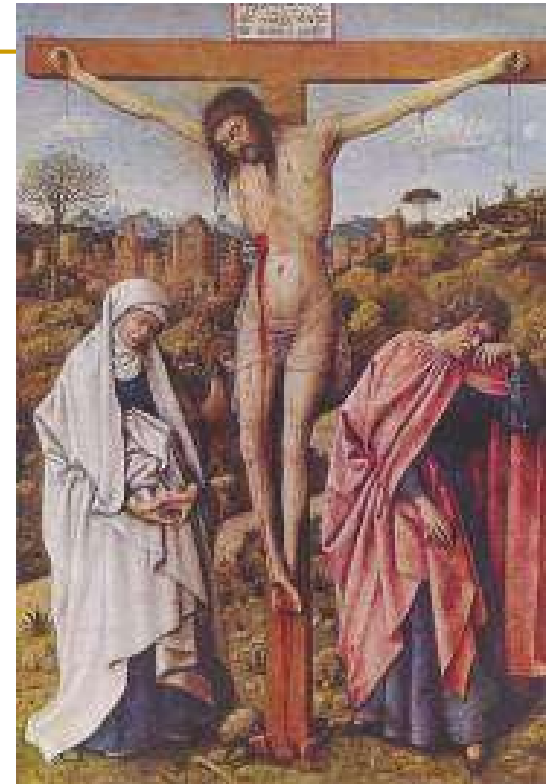
Vojni odgovor

- ❑ Strategija i oprema u Neh 4,3.7.10:
- Danonoćna straža (3)
- Mač, koplje, luk, štit, oklop (7.10)
  - ❑ Graditelji-branitelji (11):
- U jednoj ruci alat, u drugoj oružje
  - ❑ Voditeljeva uloga (4,15.17):
- Radili *smo* (15)
- Ni *ja*, ni braća... nismo prestajali (17)

Novi zavjet i nasilje (1)

- Onaj koga su proboli (Zah 12,10; Iv 19,37)
- LXX – on, HB: “ja”
  - Kristov sažetak u Lk 24,44:
- “Treba se ispuniti sve” iz Biblije – postaje žrtvom ljudskoga nasilja

Novi zavjet i nasilje (2)

- Njega je Bog *izložio* (Rim 3,25)
  - Izložen u Iv 8,6.8:
- **Saginje se (6.8)**
  - Jedini uspostavlja dijalog s optuženom (8,10s):
- “ženo” (10) – “Gospodine” (11)
  - Jaganjac Božji odnosi grijeh (Iv 1,29) usp. 8,59
- Isusa žele kamenovati

